

Державний вищий навчальний заклад
«Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника»

Кафедра географії та природознавства

Проректор

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Шарин С.В.

25. IX. 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В 63 Методика суспільно-географічних досліджень
(шифр і назва навчальної дисципліни)

ОП «Географія»

спеціальність 106 «Географія»

10 «Природничі науки»

(галузь знань)

Факультет природничих наук

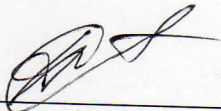
(назва факультету)

Робоча програма з курсу «Методика суспільно-географічних досліджень» для студентів спеціальності 106 *Географія*, галузь знань 10 «Природничі науки», „15” вересня 2020 р. – 16 с.

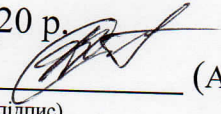
Розробник: Фоменко Наталія Володимирівна, доцент кафедри географії та природознавства, кандидат географічних наук.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри географії та природознавства

Протокол від “15” вересня 2020 р. № 1

Завідувач кафедри географії та природознавства (Атаманюк Я.Д.)
“15” вересня 2020 р.

Схвалено науково-методичною радою факультету природничих наук.
Протокол від “23” вересня 2020 р. № 1

“23” вересня 2020 р.
Голова (Атаманюк Я.Д.)

© Фоменко Н.В., 2020 рік
© ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2020 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 6	Галузь знань 10 Природничі науки (шифр і назва)	Дисципліни вільного вибору студента	
Модулів – 2	Спеціальність: <u>106 Географія</u> Освітня програма: <u>«Географія»</u>	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		4-й	-
Індивідуальне науково-дослідне завдання Апробація одного із методів дослідження на прикладі ОТГ (на вибір студента за погодженням із викладачем)		Семестр	
Загальна кількість годин – 180		Сьомий	-
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 8	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	24 год.	-
		Практичні, семінарські	
		36 год.	-
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		120 год.	
		Індивідуальні завдання:	
Вид контролю: залік			

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить: 1:2

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання ознайомити з теоретичними та методичними основами суспільної географії, особливостями історичного розвитку науки, змістом сучасної суспільної географії.

Основними завданнями навчальної дисципліни є:

- трактування об'єкту та предмету суспільної географії, її місце у системі наук, структуру суспільної географії;
- розкрити історико-географічні особливості формування суспільної географії у світі та Україні;
- вивчити поняттєво-термінологічний апарат суспільної географії;
- розуміти суть генетичних, структурних законів, законів відповідності та функціонування;
- розуміти суть геоекологічних, геоекономічних, геодемосоціальних, геополітичних концепцій та теорій;
- суть та особливості застосування у суспільній географії філософських, загальнонаукових та конкретнонаукових методів дослідження.

Компетентності:

К І. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов у професійній діяльності з географії або у процесі навчання із застосуванням сучасних теорій та методів дослідження природних та суспільних об'єктів та процесів

- Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. - Здатність до проведення досліджень на відповідному рівні.
- Здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково-технічних проектів.
- Здатність здійснювати збір, реєстрацію і аналіз даних за допомогою відповідних методів і технологічних та програмних засобів у польових і лабораторних умовах.
- Здатність застосовувати кількісні методи при дослідженні сфер ландшафтної оболонки.

- Здатність інтегрувати польові та лабораторні спостереження з теорією у послідовності: від спостереження до розпізнавання, синтезу і моделювання.
- Самостійно досліджувати природні матеріали та статистичні дані(у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і презентувати результати.
- Здатність працювати в колективах виконавців, у тому числі в міждисциплінарних проектах.
- Здатність до організації пошуку способів виконання практичних завдань за зразком або алгоритмом.
- Здатність аналізувати географічні об'єкти, явища та феномени природного і антропогенного походження застосовуючи відповідні картографічні та геоінформаційні методи.

Результати навчання:

- Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області географічних наук
- Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в галузі географічних наук.
- Застосовувати моделі, методи фізики, хімії, геології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні природних та суспільних процесів формування і розвитку геосфер.
- Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні.

3. Програма навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1. Становлення сучасної парадигми суспільної географії.

Тема 1. Об'єкт і предмет суспільної географії. Об'єкт науки. Сучасні уявлення про об'єкт науки. Об'єкт науки як фрагмент реальної дійсності чи свідомості, на який звернена рефлексія науки і який опосередкований системою понять і категорій та методами пізнання. Поняття про предмет науки як окрему сторону чи властивість об'єкта.

Тема 2. Зміст, структура, зв'язки та функції суспільної географії. Зміст СГ: наукові ідеї, гіпотези, принципи, терміни і поняття, поняттєвотермінологічні системи, теореми, теорії, концепції тощо. Структура СГ. Класифікація наукових дисциплін СГ проф. С. Ниммик та проф. С. Лаврова. Зв'язки СГ з іншими науками: фізичною географією, демографією, економічною наукою, соціологією, політологією, історією та ін. Протонауковий період. Квазінауковий період. Науковий період першої половини ХХ століття.

Тема 3. Риси розвитку та періоди розвитку суспільної географії **Розвиток СГ у контексті суспільного (економічного і соціального) та загальнонаукового розвитку.** Потреби суспільства на економіко - і соціально - географічну інформацію. Періодизація розвитку СГ: класичний (до початку ХVІІІ ст.), новий (ХVІІІ –ХІХ ст.), новітній (ХХ ст.). Новий період розвитку суспільної географії. Чинники розвитку географії в новий період. Формування національних географічних шкіл: німецька, французька, британська, австрійська та ін.

Тема 4. Новітній періоди розвитку суспільної географії. Формування економіко-географічного, антропогеографічного та формально-теоретичного напрямку суспільної географії. суспільної географії. Джерела інформації та персоналії. Історія української географії та географії України.

Тема 5. Розвиток та становлення української суспільної географії. Загальні риси формування і розвитку української суспільної географії. Зв'язок з історією України. Предмет історії української суспільної географії. Джерела інформації та персоналії. Історія української географії та географії України.

Тема 6. Становлення української суспільної модерної географії. Розвиток модерної української національної географії наприкінці ХІХ ст. — початку ХХ ст. специфічні суспільні умови формування. Антропогеографічний і економічний напрямки в СГ. Академік С. Рудницький – фундатор української суспільної географії. В. Кубійович – продовжувач ідей С. Рудницького. Праці А. Синявського та В. Садовського.

Змістовий модуль 2. Зв'язок між теорією і практикою суспільно-географічних досліджень.

Тема 7. Поняття і категорії суспільної географії. Поняття і категорії – вузлові елементи наукового знання. Особливості формування понять у географічній науці. Запозичені і власні поняття. Терміни і способи визначення понять. Розуміння головного поняття в науці. Географічна оболонка, геоторія – як міждисциплінарні географічні поняття. Категорія території, територіальності, територіального. Три головні риси території: властивості, відношення і процеси. Територія як поняттєво -термінологічна система.

Тема 8. Розгортання поняттєво - термінологічної системи “територія”. Територіальні відношення: положення (природно -, економічно -, соціально -, політико-, демогеографічне) і функції (економічні, соціальні, політичні, рекреаційні, екологічні, інформаційні).

Тема 9. Закони і закономірності у суспільній географії. Роль законів у науці. Поняття про науковий закон. Форми вияву і вираження закону. Закон як суттєве, необхідне відношення між явищами і процесами. Закони і закономірності. Типи законів ТОС: генетичні, структурні, відповідності і функціональні.

Тема 10. Теорії та концепції суспільної географії. Географо-екологічні теорії і концепції. Поняття про наукову теорію і концепцію. Класи суспільно - географічних теорій і концепцій: геоекологічний, геодемосоціальний, геоекономічний, геополітичний. Географічний детермінізм та інвайронменталізм; посибілізм та пробалізм; концепція меж росту та сталого розвитку, концепція природно -ресурсних циклів, географічні імперативи екологічної діяльності, концепція «ландшафтного розмаїття» як приклади геоекологічних теорій та концепцій.

Тема 11. Географо - демосоціальні теорії і концепції. Загальні риси. Теорія центральних місць. Основи теорії. Ієрархічні системи центральних місць В. Кристаллер. Ієрархічні ситеми центральних місць А. Льоша. Модефікація гексагональної моделі В. Ізардом. Теорія систем розселення. Інтеграальні системи розселення: локальні системи, регіональні системи, загальнодержавна система розселення. Міські системи розселення.

Тема 12. Геоелекономічні теорії і концепції. Економічний детермінізм у суспільній географії. Штандортні теорії. Загальні риси роз місницьких теорій. Теорія штандарту сільського господарства Й. Тюнена. Теорія штандарту промисловості А. Вебера. Концепція гнучкої територіальної організації виробництва. Теорія «полосів зростання». Загальні риси теорії районування. Поняття про район. Типи районів: інтегральні і компонентні (—галузеви!) райони. Теорія територіального комплексування. Поняття комплексування: взаємозв'язаності.

Тема 13. Географо-політичні теорії, концепції та доктрини. Загальні риси організмальної теорії держави. Теорія держави Ф. Ратцеля. Держава у геополітичних теоріях Р. Челлен. Квазінаукові конструкції К. Гаусгофера. Функціональна теорія держави. Теорія «держави - вмістилище» П. Тейлора. Глобальні геополітичні та геостратегічні концепції. Концепція А. Мегана. Концепція «світового острова» Г. Маккіндера. Концепція «Євразійського узбіччя» Н. Спайкмена. Цивілізаційна концепція С. Гантінгтона.

Тема 14. Система методів суспільної географії. Поняття методу наукового дослідження. Методологія, метод та методика дослідження. Вимоги до методів дослідження. Поняття про систему методів суспільної географії. Пов'язаність методів. Групування методів: методологічні (філософські) принципи, загальнонаукові і конкретнонаукові методи. Філософські методи у суспільній географії.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
		л	П	Лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Становлення сучасної парадигми суспільної географії.						
Тема 1. Об'єкт і предмет суспільної географії.	10	2	2			6
Тема 2. Зміст, структура, зв'язки та функції суспільної географії	10	2	2			6
Тема 3. Риси розвитку та періоди розвитку суспільної географії.	10	-	2			8
Тема 4. Новітній період розвитку суспільної географії.	10	2	2			6
Тема 5. Розвиток та становлення української суспільної географії	10	2	4			4
Тема 6. Становлення української суспільної модерної географії.	10	-	2			8
Всього за зістовим модулем 1.	60	8	14			38
Змістовий модуль 2. Зв'язок між теорією і практикою суспільно-географічних досліджень.						
Тема 7. Поняття і категорії суспільної географії.	10	2	2			6
Тема 8. Розгортання поняттєво-термінологічної системи "територія".	20	2	2			16
Тема 9. Закони і закономірності у суспільній географії.	20	2	2			16
Тема 10. Теорії та концепції суспільної географії. Географо-екологічні теорії і концепції.	20	2	2			16
Тема 11. Географо-демосоціальні теорії і концепції.	10	2	2			6
Тема 12. Геоекономічні теорії і концепції.	10	2	2			6

Тема 13. Географо-політичні теорії, концепції та доктрини.	10	2	2		6
Тема 14. Система методів суспільної географії.	20	2	2		16
Разом за змістовим модулем 2	120	16	16		88
Усього годин за 7 семестр	180	24	36		120

5. Зміст лекційного матеріалу

№ з/п	Назва теми лекції	Зміст лекції
Змістовий модуль 1. Становлення сучасної парадигми суспільної географії.		
1.	Тема 1. Об'єкт і предмет суспільної географії.	Об'єкт науки. Сучасні уявлення про об'єкт науки. Об'єкт науки як фрагмент реальної дійсності чи свідомості, на який звернена рефлексія науки і який опосередкований системою понять і категорій та методами пізнання. Поняття про предмет науки як окрему сторону чи властивість об'єкта.
2.	Тема 2. Зміст, структура, зв'язки та функції суспільної географії	Зміст СГ: наукові ідеї, гіпотези, принципи, терміни і поняття, поняттєво-термінологічні системи, теореми, теорії, концепції тощо. Структура СГ. Класифікація наукових дисциплін СГ проф. С. Ниммик та проф. С. Лаврова. Зв'язки СГ з іншими науками: фізичною географією, демографією, економічною наукою, соціологією, політологією, історією та ін.
3.	Тема 3. Риси розвитку та періоди розвитку суспільної географії.	Розвиток СГ у контексті суспільного (економічного і соціального) та загальнонаукового розвитку. Потреби суспільства на економіко - і соціально - географічну інформацію. Періодизація розвитку СГ: класичний (до початку XVIII ст.), новий (XVIII –XIX ст.), новітній (XX ст.).

		Новий період розвитку суспільної географії. Чинники розвитку географії в новий період. Формування національних географічних шкіл: німецька, французька.
4.	Тема 4. Новітній період розвитку суспільної географії.	Формування економіко-географічного, антропогеографічного та формально-теоретичного напрямку суспільної географії
5.	Тема 5. Розвиток та становлення української суспільної географії	Загальні риси формування і розвитку української суспільної географії. Зв'язок з історією України. Предмет історії української суспільної географії. Джерела інформації та персоналії. Історія української географії та географії України.
6.	Тема 6. Становлення української суспільної модерної географії.	Тема 6. Становлення української суспільної модерної географії. Розвиток модерної української національної географії наприкінці XIX ст. — початку XX ст. специфічні суспільні умови формування. Антропогеографічний і економічний напрямки в СГ. Академік С. Рудницький – фундатор української суспільної географії. В. Кубійович – продовжувач ідей С. Рудницького. Праці А. Синявського та В. Садовського.
Змістовий модуль 2. Зв'язок між теорією і практикою суспільно-географічних досліджень.		
7.	Тема 7. Поняття і категорії суспільної географії.	Тема 7. Поняття і категорії суспільної географії. Поняття і категорії – вузлові елементи наукового знання. Особливості формування понять у географічній науці.

		Запозичені і власні поняття. Терміни і способи визначення понять. Розуміння головного поняття в науці. Географічна оболонка, геоторія – як міждисциплінарні географічні поняття. Категорія території, територіальності, 8 територіального. Три головні риси території: властивості, відношення і процеси. Територія як поняттєво -термінологічна система.
8.	Тема 8. Розгортання поняттєво-термінологічної системи “територія”.	Тема 8. Розгортання поняттєво -термінологічної системи “територія” Територіальні відношення: положення (природно -, економічно -, соціально -, політико -, демогеографічне) і функції (економічні, соціальні, політичні, рекреаційні, екологічні, інформаційні).
9.	Тема 9. Закони і закономірності у суспільній географії.	Роль законів у науці. Поняття про науковий закон. Форми вияву і вираження закону. Закон як суттєве, необхідне відношення між явищами і процесами. Закони і закономірності. Типи законів ТОС: генетичні, структурні, відповідності і функціональні.
10.	Тема 10. Теорії та концепції суспільної географії. Географо-екологічні теорії і концепції.	Поняття про наукову теорію і концепцію. Класи суспільно -географічних теорій і концепцій: геоекологічний, геодемосоціальний, геоекономічний, геополітичний. Географічний детермінізм та інвайронменталізм; посибілізм та пробалізм; концепція меж росту та сталого розвитку, концепція природно -ресурсних циклів, географічні імперативи екологічної діяльності, концепція «ландшафтного розмаїття» як приклади геоекологічних теорій та концепцій.
11.	Тема 11. Географо-демосоціальні теорії і концепції.	Загальні риси. Теорія центральних місць. Основи теорії. Ієрархічні системи центральних місць В. Кристаллер. Ієрархічні ситеми центральних місць А. Льоша. Модефікація гексагональної моделі В. Ізардом. Теорія

		систем розселення. Інтегральні системи розселення: локальні системи, регіональні системи, загальнодержавна система розселення. Міські системи розселення.
12.	Тема 12. Гео економічні теорії і концепції.	Економічний детермінізм у суспільній географії. Штандортні теорії. Загальні риси роз місницьких теорій. Теорія штандарту сільського господарства Й. Тюнена. Теорія штандарту промисловості А. Вебера. Концепція гнучкої територіальної організації виробництва. Теорія «полюсів зростання». Загальні риси теорії районування. Поняття про район. Типи районів: інтегральні і компонентні (—галузеви) райони. Теорія територіального комплексування. Поняття комплексування: взаємозв'язаності.
13.	Тема 13. Географо-політичні теорії, концепції та доктрини.	Теорії і концепції держави. Загальні риси організаційної теорії держави. Теорія держави Ф. Ратцеля. Держава у геополітичних теоріях Р. Челлена. Квазінаукові конструкції К. Гаусгофера. Функціональна теорія держави. Теорія «держави - вмістилище» П. Тейлора. Глобальні геополітичні та геостратегічні концепції. Концепція А. Мегана. Концепція «світового острова» Г. Маккіндера. Концепція «Євразійського узбіччя» Н. Спайкмена. Цивілізаційна концепція С. Гантінгтона.
14.	Тема 14. Система методів суспільної географії.	Поняття методу наукового дослідження. Методологія, метод та методика дослідження. Вимоги до методів дослідження. Поняття про систему методів суспільної географії. Пов'язаність методів. Групування методів: методологічні (філософські) принципи, загальнонаукові і конкретнонаукові методи. Філософські методи у суспільній географії

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
Змістовий модуль 1. Становлення сучасної парадигми суспільної географії.		
1.	Тема 1. Об'єкт і предмет	2

	суспільної географії.	
2.	Тема 2. Зміст, структура, зв'язки та функції суспільної географії	2
3.	Тема 3. Риси розвитку та періоди розвитку суспільної географії.	2
4.	Тема 4. Новітній період розвитку суспільної географії.	2
5.	Тема 5. Розвиток та становлення української суспільної географії	4
6.	Тема 6. Становлення української суспільної модерної географії.	2
Змістовий модуль 2. Зв'язок між теорією і практикою суспільно-географічних досліджень.		
7.	Тема 7. Поняття і категорії суспільної географії.	2
8.	Тема 8. Розгортання поняттєво-термінологічної системи "територія".	2
9.	Тема 9. Закони і закономірності у суспільній географії.	2
10.	Тема 10. Теорії та концепції суспільної географії. Географо-екологічні теорії і концепції.	2
11.	Тема 11. Географо-демосоціальні теорії і концепції.	2
12.	Тема 12. Гоекономічні теорії і концепції.	2
13.	Тема 13. Географо-політичні теорії, концепції та доктрини.	2
14.	Тема 14. Система методів суспільної географії.	2

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин
Змістовий модуль 1. Становлення сучасної парадигми суспільної географії.		
1.	Тема 1. Об'єкт і предмет	6

	суспільної географії.	
2.	Тема 2. Зміст, структура, зв'язки та функції суспільної географії	6
3.	Тема 3. Риси розвитку та періоди розвитку суспільної географії.	6
4.	Тема 4. Новітній період розвитку суспільної географії.	6
5.	Тема 5. Розвиток та становлення української суспільної географії	4
6.	Тема 6. Становлення української суспільної модерної географії.	6
Змістовий модуль 2. Зв'язок між теорією і практикою суспільно-географічних досліджень.		
7.	Тема 7. Поняття і категорії суспільної географії.	6
8.	Тема 8. Розгортання поняттєво-термінологічної системи "територія".	6
9.	Тема 9. Закони і закономірності у суспільній географії.	6
10.	Тема 10. Теорії та концепції суспільної географії. Географо-екологічні теорії і концепції.	6
11.	Тема 11. Географо-демосоціальні теорії і концепції.	6
12.	Тема 12. Гоекономічні теорії і концепції.	10
13.	Тема 13. Географо-політичні теорії, концепції та доктрини.	10
14.	Тема 14. Система методів суспільної географії.	10

8. Індивідуальні завдання

Апробація одного із методів дослідження на прикладі ОТГ (на вибір студента за погодженням із викладачем).

9. Система поточного та підсумкового контролю результатів навчання

Залік (7 семестр)

Поточне тестування та контроль самостійної роботи			Сума
Тестове опитування за лекційним матеріалом та оцінки за практичні роботи	Контрольний зріз самостійної роботи	Контроль індивідуальної роботи	
50	25	25	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
80 – 89	B	добре	
70 – 79	C		
60 – 69	D	задовільно	
50 – 59	E		
26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

1. Немець К. А., Немець Л. М. Теорія і методологія географічної науки: методи просторового аналізу: навч.-метод. посібник, Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2014. 172 с.
  2. Топчієв О. Г. Основи суспільної географії: навч. посібник, Одеса: Астропринт, 2009. 544 с.
  3. Топчієв О. Г., Мальчикова Д. С., Пилипенко І. О., Яворська В. В. Методологічні основи географії: Ландшафтна оболонка Землі. Довкілля: нач. посіб., Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2018. 348 с.
  4. Топчієв О. Г., Мальчикова Д. С., Яворська В. В., Регіоналістика: географічні основи регіонального розвитку і регіональної політики, нач. посіб., Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 372 с.
  5. Шаблій О. Суспільна географія: у 2-х кн., Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2015. Кн. 1. 814 с.; Кн. 2. 706 с.
  6. Шаблій О. І. Основи загальної суспільної географії: навч. посібник, Львів: Вид. центр ЛНУ І. Франка, 2003. 444 с.
  7. Шаблій О. І. Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії, Львів: Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2001. 744 с.
  8. Голиков А. П., Олійник Я. Б., Степаненко А. В. Вступ до економічної і соціальної географії. Підручник. – К.: Либідь, 1997. – 320 с.
- Допоміжна
9. Блій Г. де, Муллер П. Географія: світи, регіони, концепти / Пер. з англ.; Передмова та розділ — Україна // О. І. Шаблія. – К.: Либідь, 2004. – 740 с.
  10. Джеймс П., Мартин Дж. Все возможные миры. Развитие географических идей / Пер. с англ. – М.: Прогресс, 1988. – 672 с.
  11. Іщук С. І. Розміщення продуктивних сил (теоретико-методологічні основи). – К.: Українсько-фінський інститут менеджменту і бізнесу, 1997. – 88 с.

12. Новітня українська суспільна географія. Хрестоматія. / Упорядник О. Шаблій. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2007. – 1008 с.
13. Паламарчук М.М, Паламарчук О. М. Економічна і соціальна географія України (з основами теорії). – К. Знання, 1998. – 416 с.
14. Соціально-економічна географія світу / За ред. С. П. Кузика. – Львів: Світ, 2002. – 672 с. 7. Соціально-економічна географія України / За ред. О. І. Шаблій. – 2 вид, перероб і доп. – Львів: Світ, 2000. – 680 с.
15. Топчієв О. Г. Суспільно-географічні дослідження: методологія, методи, методики. – Одеса: Астропринт, 2005. – 632 с. 9. Шаблій О. І. Суспільна географія: теорія, історія, українознавчі студії. – Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2001. – 744 с.

Інформаційні ресурси:

- Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання // www.nbuv.gov.ua
- Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника // <http://www.library.lviv.ua/>
- Тернопільський національний педагогічний університет імені В. Гнатюка, періодичні видання // http://library.tnpu.edu.ua/naukovi_zapusku.djvu